

ادبیات هنر

راهی به فهم خود زندگی نگاری و روایت های شخصی

بسدون اسپیلت | جولیا واتسون

ترجمه رویا پورآذر

عنوان و نام پدیدآور:

ادبیات من: راهی به فهم خودزندگی نگاری و روایت های شخصی /

مشخصات نشر:

سدوش اسمیت، جولیا واتسون؛ ترجمه رویا پورآذر.

مشخصات ظاهری:

تهران، نشر اطراف، ۱۴۰۱.

۲۸۰ ص.

شابک:

۹۷۸-۶۲۲-۶۹۹۲-۵۷-۰

وضعیت فهرست نویسی:

فبا

عنوان

Reading Autobiography: A Guide For Interpreting Life Narratives

موضوع:

2nd ed., c2010,

موضوع:

خود سرگذشتنامه نویسی

Autobiography

شناسه افزوده:

پورآذر، رویا، ۱۳۹۳ - مترجم

رده بندی کنگره:

CT35

رده بندی دیویی:

۸۰۸/۰۶۶۹۲

شماره کتابشناسی ملی:

۸۷۵۰۵۷۰

ادبیات من

راهی به فهم خود زندگی نگاری و روایت های شخصی

سدوق اسمیت | جولیا واتسون ترجمه رویا پورآذر

اطراف

مقاله و ویرایش: مهدی وجدانی
تهام شوشتری زاده

بازبینی نهایی متن: بتول فیروزان

طراحی جلد: حمید قدسی

صفحه‌آرایی: کارگاه نشر اطراف

چاپ: کاج - صحافی: نمونه

شابک - 978-622-6192-057-0

چاپ اول: ۱۴۰۱، ۱۰۰۰ نسخه

همه حقوق چاپ و نشر این اثر برای نشر اطراف محفوظ است.

هرگونه تکثیر، انتشار و بازپخش این اثر یا قسمتی از آن به هر شکل و

شیوه (چاپی، کپی، صوتی، تصویری، الکترونیکی) بدون اجازه کتبی

ناشر ممنوع است.

تهران، خیابان طهرانی، خیابان قبا، کوچه ی کوروش، پلاک ۱۴، واحد ۲

تلفن: ۲۲۸۹۵۵۷

Atarf.ir

@atarfpublishing

یادداشت مترجم ۱۱

پیش‌گفتار ۱۹

یک خودروایتگری: تعریف‌ها و تمایزها ۲۳

انواع خودروایتگری ۲۵

حقیقت خودزندگی‌نامه‌ای ۲۶

جمع‌بندی ۵۱

دو سوزده‌های خودزندگی‌نامه‌ای ۵۳

خاطره ۵۶

تجربه ۶۹

هویت ۷۸

فضا ۸۵

بدن‌مندی ۹۵

عاملیت ۱۰۲

جمع‌بندی ۱۱۲

سه کنش‌های خودزندگی‌نامه‌ای ۱۱۵

متقاضیان، مریبان و ترغیب‌کنندگان ۱۱۸

کانون‌های قصه‌گویی ۱۲۵

تولیدکننده‌ی «من» خودزندگی‌نامه‌ای ۱۲۸

۱۳۸	صدا در متن خودزندگی نامه‌ای
۱۴۸	ارتباط محوری و دیگری «من» های خودزندگی نامه‌ای
۱۵۲	مخاطب
۱۵۴	ساختار سبک های خودپژوهی
۱۵۶	الگوهای پی‌رنگ‌پردازی
۱۶۱	رسانه
۱۶۳	مصرف‌کننده
۱۶۷	عوامل پیرامنتی
۱۷۱	جمع‌بندی

چهار | خودروایتگری از دیدگاه تاریخی

۱۷۷	سوزه‌های خودزندگی نامه‌ای در دوران پامستان و قون وسطا
۱۸۱	سوزهی انسان‌گرا، معنویت‌گرا و سکولار
۱۸۴	سوزه‌های مهاجر و روایت‌های سفر در اوایل دوران مدرن
۱۸۶	سوزهی عصر روشنگری
۱۸۷	سوزهی دگراندیش
۱۸۸	سوزهی بورژوا
۱۹۰	سوزهی استثنایی خودروایتگری مدرن
۱۹۲	سوزه‌های جدید خودروایتگری در قرن هجدهم
۱۹۵	سوزهی تکنیک توهم‌زدایی شده
۱۹۸	سوزهی رمان‌نکوین شخصیت و سوزهی بورژوا
۲۰۰	سوزه‌های آمریکایی در قرن نوزدهم
۲۰۴	جمع‌بندی

- ۲۱۱ رمان تکوین شخصیت در عصر ما
- ۲۱۳ ملت، شهروندی و خودروایت‌گری
- ۲۱۷ روایت حق و حقوق و اتهام جعل واقعیت
- ۲۲۴ روایت‌های رنج، سوگواری و التیام
- ۲۲۸ روایت‌های اختلال روانی و عبور از موانع
بیماری، معلولیت، نقصان و پذیرش آسیب، اعتیاد و بهبودی
- ۲۳۸ مدل‌های جدید روایت‌های بدن‌مندی
خودنگاری، سزاگامی، جنسیت‌محوری
- ۲۴۸ مدل‌های جدید روایت‌های کوچ اجباری، مهاجرت و تبعید
نصه‌های خانواده و زندگی‌های پست‌مدرن
- ۲۵۱ خودقوم‌نگاری
- ۲۵۵ خودبوم‌نگاری
زندگی در گشت و گویا مکان
- ۲۵۹ زندگی‌چهره‌های سرشناس
خودتبلیغی ستاره‌های سینما، فرمانران ورزشی، رهبران نظامی و شخصیت‌های اجتماعی دیگر
- ۲۶۲ جمع‌بندی

- ۲۶۷ خاطره‌پردازی تصویری
- ۲۷۵ خلق آثار خودزندگی‌نامه‌ای در اجرا و هنرهای تصویری
- ۲۸۳ فیلم و ویدئوی خودزندگی‌نامه‌ای
- ۲۸۹ زندگی‌های آنلاین
- ۲۹۵ پایگانی دیجیتال خودروایت‌گری
- ۲۹۹ جمع‌بندی

هفت تاریخچه‌ی نقد خودزندگی نامه ۳۰۱

نظریه‌پردازی

- ۳۰۵ تاریخ‌مند کردن ریشه‌ها و بنات‌های فرهنگی خودزندگی نامه
۳۰۹ شکل‌گیری مجموعه آثار معیار
۳۱۱ نظریه‌های تأثیرگذار | بخش اول: گاسدورف، هارت و خودبازنمایی خلاقانه
۳۱۷ نظریه‌های تأثیرگذار | بخش دوم: کنش‌ها، پیمان‌ها و داستان‌ها
۳۱۹ پژوهش‌های تأثیرگذار
۳۲۷ جمع‌بندی

هشت تاریخچه‌ی نقد خودزندگی نامه ۳۲۹

گسترش مطالعات خودزندگی نامه

- ۳۳۲ مفاهیم نظری مفید
۳۳۸ نظریه‌پردازی درباره‌ی ژانرهای نو ظهور خودروایت‌گری
۳۴۴ نقدهای جغرافیایی
۳۴۸ بسترهای جدید: علوم اعصاب، مطالعات شناختی و ژنوم‌شناسی
۳۵۰ هویت‌ها و فرم‌های دهبی‌تال
۳۵۲ نظریه‌پردازی درباره‌ی زندگی‌های روزمره
۳۵۴ کاربست‌های خودانتقادی
۳۵۶ کاربردهای خودزندگی‌نگاری: خودآموزها و آموزش‌شناسی
۳۶۰ جمع‌بندی

یادداشت مترجم

این روزها خودزندگی نامه و خاطره پردازی (مموار) با اقبال چشمگیری در جهان مواجه شده‌اند. بی‌تردید نویسندگان و هنرمندان با مجموعه‌ای از ملاحظات شخصی و حرفه‌ای، ژانری مشخص برای ارائه‌ی آثارشان بررسی‌گرینند و علت‌گرایش مخاطبان هر دوره و زمانه به ژانری خاص را نیز می‌توان با رویکردهای فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و تاریخی گوناگون بررسی کرد. نوشتن از «خود» کار نویسی نیست و شاید هیچ سخنی بر کاغذ نیامده باشد که وجهی از خود نویسنده‌اش را بازتاب ندهد اما عوامل گوناگون از جمله به‌کارگیری رسانه‌های متعدد و بسترهای گوناگون فضای مجازی برای بازنمایی و روایت «خود»، علاوه بر ایجاد جذابیت برای مخاطبان و پدیدآورندگان آثار ادبی و هنری، بحث‌های نقادانه‌ی حوزه‌ی خودزندگی‌نامه‌نویسی را به شکلی بی‌سابقه داغ کرده‌اند.

بعضی پرسش‌های پیش‌ران من برای انتخاب و ترجمه‌ی کتاب ادبیات من این‌ها بودند: چه ارتباطی بین ژانر، مضمون و محتوای اثر وجود دارد؟ چگونه می‌توان با پرهیز از فروکاستن ژانرها به قالب‌هایی منجمد برای بیان و بازنمایی، درک خود از آثار ادبی و هنری را عمیق‌تر کرد؟ بررسی تعامل ژانر و محتوا چه تأثیری بر خوانش اثر دارد؟ چرا

گاهی ژانری نو پدید می‌آید، ژانری قدیمی تعریف، کاربرد و ویژگی‌هایی جدید می‌یابد یا ژانری به‌ناگاه بر طرفدار می‌شود؟ بررسی در هم‌تنیدگی ژانرهای مشابه و هم‌جوار در نقد آثار ادبی و هنری چه اهمیتی دارد؟ و توجه به کاربرد ژانرهای گوناگون چه جنبه‌هایی از اثر ادبی یا هنری را برای مخاطب آشکار می‌کند و گستره‌ی گفت‌وگویی ما با اثر را به چه میزان وسعت می‌بخشد؟

البته همه‌ی این پرسش‌ها مشخصاً ژانر خودزندگی‌نامه را هدف گرفته و به بررسی کلان تبدیل شده بودند؛ در خوانش آثار خودزندگی‌نامه‌ای چه ملاحظاتی باید در نظر گرفت و با کدام متر و معیار باید به نقد و بررسی آن‌ها پرداخت؟

سدونی اسمیت و جولیا واتسون پیشینه، تعریف‌ها، کاربردها، نظریه‌ها و نمونه‌های ژانرهای خودارجاع آشنا مانند خاطره‌پردازی و خودزندگی‌نامه‌نویسی را توصیف کرده‌اند و مفهوم خودرسانگی و بافت‌های کلامی، تصویری و مجازی جدید خودروایت‌گری مثل چیدمان‌ها، اتوگرافیک‌ها، هنرهای اجرایی و وبلاگ‌ها را شرح داده‌اند. نویسندگان مهم‌ترین هدف خودزندگی‌نامه‌نویس کتاب حاضر را بحث درباره‌ی نکاتی دانسته‌اند که باید در خوانش روایت‌های شخصی و خودارجاع در نظر گرفته شوند. آن‌ها ژانر خودزندگی‌نامه را «به‌جای یک فرم ثابت، یک سازوکار اجتماعی» می‌دانند که «با میانجیگری بین اهداف شخصی و ضرورت‌های اجتماعی، فرم را به عاملیت انسان، تاریخ، موقعیت مکانی و سازوکار پویای بده‌بستان ارتباطی گره می‌زند.» به نظر اسمیت و واتسون گاهی لازم است آثار خودزندگی‌نامه‌ای با هدف درک کاری که انجام می‌دهند، خوانده شوند، نه برای شنیدن آنچه تعریف می‌کنند چون «خودزندگی‌نگاری به جای این‌که صرفاً قصه‌ی زندگی فرد باشد، ارزش‌های فردی و خاص را طوری رمزگذاری یا تقویت می‌کند که بتواند نقشی در شکل‌گیری فرهنگ و تاریخ ایفا کند.» در جست‌وجوی پاسخ به پرسش‌هایی مشابه آنچه اشاره شد، ترجمه‌ی کتاب ادبیات من را شروع کردم و هم‌زمان دغدغه‌ای دیرپاتر که از زمان تحقیقات دانشگاهی در ذهنم جوانه زده بود و البته از مضمون‌های بنیادین ادبیات و هنر و موضوع بسیاری از پژوهش‌های نقادانه است، دوباره جان گرفت: تعریف، ضرورت و اهمیت بازنامایی «خود».